

Αθήνα, 5 Σεπτεμβρίου 2016
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1300.2/32238/2016
Πληροφορίες: Α. Λιάσκα

Κυρία
Χριστίνα Μπαριτάκη
Γενική Γραμματέα Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Μεσογείων 119
115 26 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΟΥΣ-ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΣΧΕΤ.: Το με αρ. πρωτ. οικ. 2847/29.6.2016 έγγραφο της Γενικής Γραμματέως Υπουργείου
Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

Αξιότιμη κυρία Μπαριτάκη,

Σε συνέχεια του προαναφερθέντος σχετικού εγγράφου της υπηρεσίας σας αναφορικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του Άρχους και των υποχρεώσεων που πηγάζουν από αυτή για τη χώρα μας, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Είναι δεδομένο ότι ο Συνήγορος του Πολίτη επιδιώκει να συμβάλει στην ανάδειξη μιας νέας διοικητικής κουλτούρας, της οποίας βασικό στοιχείο αποτελεί η αρχή ότι κύρια αποστολή της διοίκησης είναι να υπηρετεί τον πολίτη.

Η Σύμβαση του Άρχους αποτελεί ένα νέο είδος περιβαλλοντικής συμφωνίας. Συνδέει το δικαίωμα στο περιβάλλον με τα δικαιώματα του ανθρώπου. Αναγνωρίζει ότι έχουμε καταστεί υπόχρεοι απέναντι στις μελλοντικές γενεές και ορίζει ότι η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της συμμετοχής όλων των ενδιαφερομένων.

Συνδέει τη λογοδοσία των κυβερνήσεων με την προστασία του περιβάλλοντος. Επικεντρώνεται στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του δημοσίου και των δημοσίων αρχών σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο και σφυρηλατεί μια νέα διαδικασία για τη συμμετοχή του κοινού στη διαπραγμάτευση και εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών.

Η Σύμβαση επιδιώκει τη συστηματική διάδοση της περιβαλλοντικής πληροφορίας ωστόσο επιβεβαιώνεται πολλάκις ότι η δημόσια διοίκηση αρκετά χρόνια μετά την κύρωση της Σύμβασης του Άρχους προβάλλει συχνά αδικαιολόγητους περιορισμούς και προσκόμματα στη διάθεση της περιβαλλοντικής πληροφορίας στο κοινό.

Ένα από τα βασικά προβλήματα στην εφαρμογή της Σύμβασης είναι ότι το κοινό συχνά δεν γνωρίζει ποιες πληροφορίες είναι διαθέσιμες και από ποια δημόσια αρχή/υπηρεσία η πληροφορία διατίθεται.

Στην περίπτωση δε που τελικώς οι ενδιαφερόμενοι προσφεύγουν στην αρμόδια υπηρεσία για πληροφόρηση, αφού αυτή δεν διατίθεται online, αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις ή αρνήσεις που οφείλονται στην υποστελέχωση, στην επιφυλακτικότητα των αρχών και την έλλειψη συνεργασίας ή ικανοποιητικών οικονομικών πόρων, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία.

Είναι προφανές ότι η επάρκεια και αξιόπιστων πληροφοριών προϋποθέτει ότι η περιβαλλοντική πληροφορία συλλέγεται σε τακτά διαστήματα και αρχειοθετείται επιμελώς και σύμφωνα με διεθνή επιστημονικά πρότυπα. Αυτό σημαίνει τη διατήρηση καταλόγων, μητρώων, τα οποία θα πρέπει να διατίθενται στο κοινό από τη δημόσια διοίκηση. Ακολουθώντας τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, η κεντρική βάση δεδομένων που υποβάλλουν τα κράτη-μέλη δείχνει ότι στην χώρα μας υπάρχουν ελλείψεις και καθυστερήσεις.

Ως προς τα σημεία επαφής (focal points) της Σύμβασης, το Υπουργείο διατηρεί έναν Ενημερωτικό Μηχανισμό Σύμβασης, ο οποίος δεν ανανεώνεται συχνά για να είναι πράγματι αξιόπιστος, χρήσιμος και χρηστικός. Άλλα σημεία επαφής για τη Σύμβαση δεν υπάρχουν και οι αιτούντες πρέπει να αναζητήσουν μόνοι τους αρμόδιους προσφεύγοντας συχνά στον Συνήγορο του Πολίτη για ενημέρωση.

Η διαδικτυακή ανάρτηση όλων των εκτελεστών αποφάσεων της Διοίκησης και των κυβερνητικών οργάνων μέσω του Προγράμματος Διαύγεια του ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112 Α'/13.07.2010) και η δωρεάν διαδικτυακή διάθεση όλων των φύλλων εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ) μέσω του ιστοτόπου του Εθνικού Τυπογραφείου αποτελούν σημαντική εξέλιξη για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών στην περιβαλλοντική πληροφορία και την ενίσχυση της διαφάνειας στη λειτουργία του δημόσιου τομέα. Ωστόσο, υπάρχουν πάντοτε περιθώρια ουσιαστικής και τεχνικής βελτίωσης.

Σε νέες βάσεις δεδομένων που έχουν δημιουργηθεί στη δημόσια διοίκηση, οι οποίες μπορεί να περιέχουν σημαντικές περιβαλλοντικές πληροφορίες, συχνά οι πληροφορίες που αναρτώνται παρουσιάζουν αθροιστικές πληροφορίες χωρίς επιμέρους ανάλυση ή εξειδίκευση (βλ. ΕΔΣΝΑ, ο οποίος έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα του συγκεντρωτικές πληροφορίες για τις ποσότητες εισερχόμενων απορριμμάτων χωρίς να εξειδικεύει περαιτέρω ανά μήνα και κατά Δήμο¹). Αυτό υποχρεώνει τον πολίτη να προσφύγει περαιτέρω στην υπηρεσία ζητώντας αναλυτική πληροφόρηση με τον κίνδυνο της άρνησης πρόσβασης σ' αυτή.

---

¹ <http://www.edsna.gr/index.php/info/statistics/610-posotites-eiserxomenon-2015>

Συχνά γίνεται επίκληση για τη διατήρηση του απορρήτου οποιουδήποτε τεχνικού, βιομηχανικού ή εμπορικού στοιχείου σχετικά με τις διαθέσιμες πληροφορίες, γεγονός που προσκρούει στην έννοια της ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφορία.

Ειδικότερα, αξίζει να τονιστεί ότι για την επίτευξη της διαφάνειας, αλλά και της επιτυχούς προώθησης της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας απαιτείται συχνά η διασύνδεση βάσεων δεδομένων για μεγαλύτερη διάδραση και αμεσότητα.

Από τη διερεύνηση αναφορών σχετικά με τη δραστηριότητα παραγωγικών μονάδων, ο Συνήγορος έχει διαπιστώσει² ότι απαιτείται ένα οργανωμένο και ολοκληρωμένο μητρώο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε κάθε περιοχή, όπου θα καταγράφονται στοιχεία της επιχείρησης (εγκαταστάσεις, είδος δραστηριότητας), των όρων της αδειοδότησής /εγκατάστασής/λειτουργίας της, των ελέγχων, των παραβάσεων και των σχετικών κυρώσεων. Στο πλαίσιο της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα επίσημα στοιχεία της καταγραφής των βιομηχανικών μονάδων, που περιέχονται στα «Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων» που διαθέτει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του ΥΠΕΝ. Η διαθέσιμη αυτή πληροφορία θα πρέπει να συνδυαστεί και να συμπληρωθεί με τα στοιχεία του αρχείου των ΑΕΠΟ, αποφάσεων ανανέωσης, παράτασης ισχύος ή τροποποίησης (άρθρο 19^α του ν. 4014/2011), καθώς και με το συνολικό αρχείο αδειών του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 3982/11) και με τα στοιχεία του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου πληροφοριών (άρθρο 19 του ν. 4014/11), όταν αυτά αρχίσουν να λειτουργούν. Επισημαίνεται ότι με το ν. 3882/2010 «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 20007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου» θεσπίστηκαν συγκεκριμένοι κανόνες και μέτρα με σκοπό την οργάνωση ενιαίων πρακτικών διαχείρισης, διάθεσης και κοινοχρησίας γεωχωρικών πληροφοριών.

Τέλος, στο πλαίσιο διασφάλισης της περιβαλλοντικής πληροφορίας σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι διαβουλεύσεις μέσω του διαδικτυακού τόπου της Ανοικτής Διακυβέρνησης (openhon.gr), οι οποίες συνεχίζονται.

Ταυτόχρονα, όμως, συνεχίζονται οι πρακτικές που υπονομεύουν το θεσμό, όπως η συνεχής παραβίαση του κανόνα της διαβούλευσης τριών βδομάδων και της διαβούλευσης δύο φάσεων ή η ταύτιση της περιόδου διαβούλευσης με τον κύριο μήνα διακοπών τον Αύγουστο (βλ. τρέχουσα διαβούλευση 1. για την αδειοδότηση επιχειρήσεων τροφίμων και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, η οποία μάλιστα είναι και ιδιαίτερως κρίσιμη για την οικονομία και την παραγωγική δραστηριότητα της χώρας, 2. για έγκριση γενικών

---

² βλ. και Ειδική Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, <http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.files.380146>

κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος: Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του).

Καταλήγοντας, η Αρχή θεωρεί ότι για την επίτευξη της μέγιστης δυνατής διαφάνειας και πρόσβασης στην περιβαλλοντική πληροφορία απαιτείται ένα διασυνδεδεμένο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, που θα διασφαλίζει την αξιοπιστία και την αμεσότητα στην πληροφόρηση και θα διαπνέεται από κλίμα εμπιστοσύνης της δημόσιας διοίκησης απέναντι στον πολίτη.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή,

Ι. Π. Σαγιάς

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη